

M: Tak úplně na začátek bych tě poprosila, abys mi popsal tu situaci, v jaké teďka seš...
vzhledem k tomu, žeš m říkal, že seš nezaměstnaný.

K: No, tak já jsem v září složil závěrečné zkoušky na právech, koncem září 2004 jsem se
nahlásil na úřadu práce, no a od té doby jsem stále ještě nezaměstnaný. Zatím mi teda žádný
konkurz nevyšel.

M: A jaký konkurzy jsi absolvoval?

K: No, tak většinou to byly konkurzy na úřadech čili na Magistrátě, na Krajském úřadě a na
pár úřadech jako třeba Živnostenský úřad a tak. Ve firmách jenom výjimečně, protože já se
orientuju na veřejnou správu a zatím teda, jak říkám, žádný nevyšel, no.

M: No a jak to probíhalo?

K: Jak to probíhalo? No tak skoro vždycky byla na začátku písemka...

M: Písemka na konkurzu?

K: No. Nám předložili testy a většinou teda, většinou to bylo na abc, ale byly i testy na
vyplňování odpovědí. No a pak teda určitá část těch soutěžících prošla do ústního kola. Někdy
jsem mezi nimi byl, někdy ne, ale nakonec tím jediným vítězem jsem nebyl ještě nikdy. ... Co
jako, k té obtížnosti testů ... jak kde, no jak kde. Někdy vyloženě třeba přišli a řekli: „no, tak
do té ústní části postupujete všichni, nějak se vám to dobře podařilo“ a jinde zase, kde byl
limit pro postup do ústní části dvacet bodů, tak těch dvacet bodů neměl nikdo.. čili teda
nakonec vzali ty čtyři s nejvyšším počtem bodů, no. Ale říkám, případ od případu prostě, no.

M: Myslíš si, že je to třeba náročný, v tom tvým oboru sehnat práci?

K: No, náročný... jak kde. Jako říkám vážně lidi, co třeba jsou v Praze nebo okolí, ty tam
říkaj, že v Praze je spousta volných míst, spousta nabídky a tak. Třeba na Jižní Moravě asi to
není tak dobrý, protože třeba to když vidím to Brno, tak to sice konkurzy jsou, ale jsou tak
dva tři do měsíce, když člověk fakt pátrá. No, jinak.. jinak prostě musí člověk mít každý
člověk při předložení na ÚP nebo teda respektive při předložení na ÚMČ jako čtyři .. čtyři
kontakty o zaměstnání, aby splnil jako požadavek aktivního vyhledávání zaměstnání. Čili těch
pár konkurzů a když už pak člověk je v nouzi ten měsíc, tak prostě někam napíše mejl a
z devadesáti devíti procent mu neodpoví a on stejně napíše, že prostě se dotazoval mejlem na
možnost zaměstnání v té a té firmě nebo tak. No, to je prostě běžná praxe. Protože... jako
samotných konkurzů v Brně není zrovna hodně.

M: To je zvláštní, já jsem myslela, že Brno je ještě docela v pohodě, ŽE Brno a Praha jsou
ještě relativně velký města...

K: No vidíš, relativně v pohodě jsou, ale úplně moc jich není. Pořád jsem je ještě po tom celým roce stává, že pořád ještě potkám na konkurzech jednoho dva spolužáky:-)... se dycky pozdravíme a „tak co, pořád nic?“ – „pořád nic, no“.

M: A kolik vás je z ročníku, procentuelně, který se ještě...

K: No to nevím, to se nedá říct. Někteří lidi maj vyloženě v rodině třeba strýček advokát, tatínek advokát, no tak to je jasný, potom někteří lidi maj třeba štěstí, že se znají... nemůžu říct protekce, to ne, ale třeba soudce ústavního soudu má právo vybrat si k sobě asistenta, jo? No a tak třeba vím, že pár kamarádů je asistentem ústavního soudce nebo u soudce na Nejvyšším soudě. No a vzhledem k tomu, že na mě teda zbývají ty konkurzy a tak:-).. tak prostě to je hlavně asi o štěstí, když tam máš pětadvacet lidí, tak je hlavně i o štěstí být ten jeden poslední vybraný, no. No a jako právník nemůžu říkat, nemůžu říkat, upřímně jako právník nemůžu říkat, že by někde bylo kamarádíčkování nebo protekce, protože na to prostě důkazy nemám, no.

M: No a jako člověk, ne jako právník?

K: Jako člověk si říkám jakože určitě. Že třeba aspoň z toho pohledu, že na těch úřadech vždycky radši vezmou někoho zkušenějšího, kdo se tam nebude pár měsíců babrat a nebude vědět, kde mu hlava stojí, tak tam radši vezmou někoho, kdo má třeba čtyři roky praxe na nějakým úřadě dejme tomu městský části a prostě je vidět, že ... ano, tenhle do toho zapadne v pohodě.

M: No jo, ale jak máš tu praxi získat?

K: No jako pochop, že na těch konkurzech, kterých já se účastním, tak tam právě ta praxe není požadavkem. Tam je prostě výhodou nebo tam o ní nic napsané není. NO ale jako já si myslím, že s stejně vyberou někoho, kdo už to v tom umí. no. Leda tak, že by třeba víc tady fungoval systém finančních interesovaností a pobídek, že prostě kdo přijme absolventa, tak bude mít nějaké finanční výhody tak, ale zatím fakt jde o ty zkušenější pracovníky a tak, no. Já nevím, co bych k tomu víc řekl.

M: Jasně. To je logický. A když jsme mluvili o tom úřadu práce, tak ty máš podporu v nezaměstnanosti nebo jak se jmenuje ta tvoje dávka.

K: NO, takhle. Nemám podporu od úřadu práce, protože tam je teďka podle nového zákona z roku 2004 potřeba aspoň v rozmezí tří let dvanáctiměsíční výkon zaměstnání. Což já nemám. Ale mám právo od úřadu městský části na sociální dávky. Což teda není zas tak špatný.

M: A co to v praxi znamená?

K: To v praxi znamená, že jak jsem ti říkal, že každý měsíc zajdu na úřad městské části, tam jim dám papír, že jsem měl čtyři aktivní kontakty o zaměstnání, pan referent pokývá hlavou, dá na to razítko a řekne mi, kdy si mám přijít pro peníze. Já mám teda štěstí, že na mém úřadu městské části ten referent je velmi tolerantní, velmi nenáročný, takže prostě stačí, když mu dáš ten papír.. já teda – musím to odklepat – si myslím, že on to ani neověřuje, jestli jsem tam byl nebo psal. Víم třeba určitě, že u některých zase.. lidí.. je fakt vyžadováno i třeba s kopií

tý přihlášky ke konkurzu nebo s potvrzením té určité firmy, že jsem tam žádal a tak a říkám., já třeba mám štěstí, že tam přijdu a tak a dám jim ten papír s těmi kontakty a tím to pro ně končí. Daj mi papírek k dávkám a...

M: A můžu se zeptat, kolik máš dávky?

K: No, já si myslím, že to je docela v současné době pevná částka. Aspoň co já tam vidím, že to vydávají lidem v podstatě tu stejnou částku a je to 3917 korun. Měsíčně. Není to špatný, já bych řekl.

M: Dá se s tím vyžít.

K: Tak vzhledem k tomu, když jako jsi ve funkční rodině a tak, tak prostě ... tak se s tím dá vyžít, když jako tam jsou vydávající lidé a tak, jo. Třeba pro samostatně žijící a tak by to bylo asi horší. Vem si, že třeba my máme nájem šest tisíc, jo. Inkaso, šest a půl tisíce. No, takže tam samozřejmě musí někdo vydělávat, aby se to pokrylo. Ale ty samotný čtyři tisíce nejsou tak špatná částka. Může být hůř.

M: A v jaké domácnosti ty žiješ, když říkáš, že je potřeba funkční rodina, kde někdo vydělává. Tak jak to je u vás.

K: No teda takhle. Samozřejmě, naši jsou rozvedení, takže u nás bydlí akorát mamka, takže... ale mamka vydělává, mamka je v práci normálně. I sestra vydělává. Ale ta měla teda štěstí, i když víceméně, ono to tak čisté není... protože... ona jako spíš je na živnostník pro toho jednoho člověka, ale ta taky vydělává, no takže zas tak špatný to není.

M: A ségře je kolik? Ona je mladší nebo starší?

K: Ona je mladší, no. Ona vystudovala obchodní školu – prodavačka textilu:-) a obuvi, ale je na živnostník jako sekretářka, asistentka, sousedovi.

M: Jo, a žijete teda vy tři spolu, jo?

K: No, ještě je tam jedna ségra, ale ta je nezaměstnaná, no.

M: Ta už je taky po škole?

K: No, jo, ta byla pár měsíců v marketu a po těch pár měsících ... prostě hned po tříměsíční zkušební lhůtě:-) ji opět propustili.

M: a co je to market?

K: No, market no.

M: To je firma nějaká?

K: Prostě Carrefour.

M: Jo, takhle. Jo. A ta je jak dlouho nezaměstnaná?

K: No, ta tříměsíční zkušební lhůta jí skončila někdy na jaře. Někdy myslím v březnu nebo tak.

M: A ta ségra prožívá... nebo chodí si jak ty na ty úřady práce a...

K: Ale tak jó, no. Zkouší se koukat, kde třeba tak jako chtěj nákou prodavačku, ale osobně už říká, jako "Do marketu už nechci jít." Protože tam to je... tam to je hodně drsný, no.

M: No a ještě k tomu úřadu práce, jaký to bylo, když jsi tam šel poprvý?

K: Oficiální. Prostě jsem tam přišel k okýnku jako všichni, dostal jsem tam papíry, vyplnil jsem je, teď jsem tam šel k tomu svému okýnku, no a tam mně jako říkali o co tady bude a říkali: „No, ale pro právníky upřímně tady toho asi moc mít nebudeme. Zkuste fakt sám. Sám musíte zkoušet a tak. Maximálně, sem tam se nám stane, že nám tady někdo jako dá, že by někdo jako chtěl přes nás zkusit najít nákyho absolventa, a tak, ale moc s tím nepočítejte. Určitě zkoušejte sám.“ No, čili co mně třeba zhruba za ten necelý rok mi sami od sebe nabídli asi tak tři možnosti. Většinou říkají, že bohužel tady zrovna teďka nic není, no. A jak jsou tam u nich ty vývěsky s těma volnýma místama, tak tam člověk taky toho člověk moc nenajde. Bylo tam pár advokátních koncipientů a tak, jako požadavek a tam jsem teda většinou volal... a tam říkají jako „No to už je obsazený.“ Takže to byl asi velmi rychlý výběr:-)

M: A ty by jsi šel i na koncipienta, jo? I když chceš jít do veřejné sféry?

K: V nejhorším. Ano. Ono, člověk když je v začátcích, ty první měsíce, tak si říká: „Ano, rozhodně, náká státní správa určitě, protože firma, na tu bych asi neměl žaludek“, no ale potom, prostě po těch dalších měsících a měsících už si říká: „No tak jako aj ta firma... ono by to nebylo špatný. Sice jako to není moc jistý a tak, ale i ten advokátní koncipient...“ Sice v podstatě těch je ohromnej přetlak, že spousta lidí by chtěla bejt advokátními koncipienty a skoro nikde už žádný nechtěj, ale člověk prostě už si říká i tohle, no. Sice teda znám i lidi, kteří na začátku říkají naopak, že oni chtějí akorát advokátní koncipient, že prostě nic jinýho je zajímat nebude a mezi náma, taky sou eště pořád nezaměstnaní.

M: A jakto, že právníci, taková profese...

K: Je jich dost. Já bych řekl, právník je dost. Určitě se líp chytí informatici, počítačníci, a tak. Právníků teď už v těchto letech je dost. A zase na evropské instituce by to chtělo víc, no...

M: Co víc?

K: Víc praxe, no, a třeba... třeba lepší jazykové vlastnosti než mám třeba konkrétně já, no. Jako s ústní konverzací by to bylo asi hodně špatný. Jednou byly v televizi šoty, jak zkoušeli reportéři angličtinu na naše europoslance a bylo to hodně špatné, tak tak bych asi dopadal já:-)

M: To si pamatuju:-)

K: Ne, mně by spíš zkoušel písemný projev a tak.

M: A zkoušel jsi Evropskou unii?

K: To jako fakt ne. Ztaím ne. Zatím fakt jsou v Brně konkurzy, i když jich není zrovna přehršel, ale jsou. Takže pořád ještě zkuším tady. Některý fakt nevypadaj tak beznadějně, ale zatím jsem nikdy štěstí neměl.

M: A tys opravdu od toho září absolvoval čtyřikrát měsíčně konkurzy?

K: No podívej se, vem si, že z toho třeba dycky tak jeden dva sou odpovědi na inzeráty, jo. Třeba... že tam ani neodepíšou, jo. Já třeba vím, že eště pořád jsou nějaký, který mi ještě neodepsali a tak a to už je někdy z března. No prostě tak.. čtyři měsíčně a dycky tak minimálně dva z toho jsou konkurzy, no.

M: A jak to bereš? To musí být vyčerpávající, ne?

K: Ale, tak jako... tragédie to není, no. Já se z toho nehrouším. Vždycky jsou horší věci a všichni mi říkaj: „Neboj, jednou to vyjde“ a já si říkám, že sou na světě věci, kvůli kterým by se měl člověk víc nervovat než z tohohle. Já jsem s tím tak napůl počítal, že to bude horší, no. ... Čekám, no., Zkuším to a čekám a jednou to vyjde určitě. Přece nebudu do šedesáti nezaměstnanej:-)

M: A takže ten první den už jsi mně popsál, a jaký byly tvoje pocity ale, když jsi tam šel?

K: No jako na začátku má člověka vždycky nějaký ideály, že prostě, jo, že se někde chytí, že třeba někde ho vezmou... ale jako, že bych čekal, že hned třeba do měsíce budu zaměstnanej, to ne, no. Prostě pocity, no, normální. Jsem jeden ze statisíců nezaměstnaných, no.:-)

M: Takže ten den první, když jsi šel na úřad práce, ...

K: Jako že by tam byly nějaký velký očekávání ten den, to ne. To jako...

M: A anis nebyl nějak frustrovanej?...

K: Né, tak jako... Prostě jsem bral, že jde nás tam skoro v podstatě všech čtyři sta, každej na svý úřady práce a tak a... normální administrativní úkon.

M: A připravoval ses... nebo přemýšlels ještě za dob studia o nějaké praxi, zkušel jsi někde makat?

K: Já jsem byl **hloupý**, protože fakt jako nikde po dobu studia jsem to nikde nezkušel. To jsem fakt se soustředil na to, abych to v pohodě vyštudoval a tak, ale vím, že pokud nezkušíš praxi v době studia, tak se dá říct, že sis to hodně zkazil, no. Fakt je dobrý co nejvíc dřít už za ty roky na škole.

M: Dřít ve smyslu nechat se zaměstnat?

K: Ne, jako zkušet to, zkušet to a zkušet prostě někde získat zkušenosti.

M: A kdybys to mohl vrátit?

K: A jo, tak určitě bych něco zkušel.

M: I za cenu toho, že bys pak nestihl tu školu nebo by sis ji musel prodloužit?

K: No tak třeba v tom... to by až takový problém nebyl. Takovej ten rok, rok se tam vždycky dá posunout. Nějak. A ono to v tom semestru tak úplně náročný není, takže takový ty dva měsíce vždycky aspoň někde by to šlo. Nejhorší je zkouškový období.

M: A proč jsi to tehdy nezkusil?

K: Protože jsem **líný!!!** :-) ... Ne, to jako to víš, no. Člověku se nechce, tak si říká: „Něk to potom zvládnou. Taky to nějak půjde“, a ono to nejde!

M: :-) no, tak dobře. A mě by třeba zajímalo, jak vypadá tvůj den ... normální.

K: Normální? No, pokud to třeba není den, kdy mám nějaký ten konkurz, tak vstanu, podívám se do novin, jestli tam nejsou nějaký inzeráty, že by někdo chtěl právníka. Naposledy jsem objevil minulej tejden jeden takovej a potom třeba obden se zajdu podívat do školy na internet, protože tam mi ještě pořád platí to heslo, takže tam se koukám ve škole na internet, jestli třeba se někde něco neobjeví. Jak ne že bych třeba prohledával úplně všechny stránky a tak. Já mám stránky Brna, Jihomoravského kraje a potom takový speciálně právnícký, kde prostě firmy si dávají jako inzeráty pro právníky. Tak jako upřímně, tak jako na těch různých webech pracovních, třeba na seznamu a tak, tam ani nemá moc cenu hledat, protože tam právník v podstatě se nenajde. Maximálně třeba nějaká pojišťovna nebo nějaká supermoderní evropská firma hledá právníka a skoro vždycky tam je požadavek nějaký zkušenosti a praxe. To třeba na těch .. na Magistrátu Brna a na tom právníckém webu jsou tolerantnější a praxi nepožadují nebo tam bylo třeba i napsané určeno pro absolventy a tak, tam je to docela fakt dobrý. No, ale říkám. Můj normální den spočívá v tom, že nedělám celkem nic. ... Obden na internet, podívat se do novin a jinak takový asi normální život jako.

M: Tak to popiš. Třeba s hodinama. V kolik vstáváš...

K: No vstávám v tolik, v kolik se probudím. Teď třeba poslední dobou jsem vstával brzo, protože jsem potřeboval dát do pořádku byt kvůli kotěti, co budu mít a tam je potřeba posbírat všechno, co by kde mohlo skousnout, spolknout a nebo tak. A jinak prostě den je naplněný takovým .. buď buď lenošením nebo třeba trávením s kamarády nebo třeba někde ve městě se podívám, co je kde zajímavého, a tak, ale jinak je to spíš takový nic nedělání. To je těžký:-)

M: A co děláš, třeba ležíš na gauči?

K: Jak kdy, no, jako. Člověk si třeba pučí něco zajímavého z knihovny a čte si a tak a zajde za kamarádem a za kamarádkou a tak různě.

M: A v kolik třeba vstáváš? V sedm nebo v deset...?

K: No v deset ne. Tak okolo tý osmý. Od sedmi do devíti, dejme tomu.

M: A když je ségra nezaměstnaná, tak jste spolu doma?

K: Jak kdy, ona je třeba někdy u švagra, jako u přítele, prostě no. Ale to je spíš tak koncem týdne, jinak začátkem týdne většinou bejvá doma, no.

M: A v kolik chodíš spát?

K: No tak já rád chodím spát brzo, jo. To třeba já jdu spát už takokolo půl desátý. No, jak kdy. Třeba někdy večer jsem v kině, ale fakt jako.. jak kdy. Ale spíš dřív než pozdějc.

M: A co třeba televize? Díváš se na televizi?

K: NO, jako že by v televizi bylo něco zajímavýho, jo:-)... jako je tam pár zajímavějších pořadů ale to je tak .. párkrát týdně. Jakože bych seděl u televize tři hodiny, tak to ne. Tam není na co koukat, většinou:-).

M: Dobře, kdybych se měla zeptat, jakou činností trávíš nejvíc času. Přes den.

K: Tak to.. to nedokážu odpovědět, fakt jako. Fakt nedokážu .. co nejvíc...

M: Nemáš činnost ňákou, které by ses věnoval?

K: Jako že bych to dělal skoro celý den, to jako určitě ne, jo.. To jako fakt nedokážu říct takhle:-) Zas tak jako jednotvárný dny nemam :-).

M: A co víkendy třeba? liší se nějak od těch pracovních dnů?

K: Jo, tak určitě, Někdy jsme třeba na chalupě, někdy si s přítelkyní uděláme výlet a tak. Někdy jsem třeba u ní.. ale rozhodně.. někdy jsem třeba s kamaráda na výpravě, ot je fakt jako.. spíš jako odpočinkový, no.

M: A tvoje přítelkyně pracuje nebo studuje?

K: Studuje, no.

M: Takže.. nebo vysvětli mně, jak to, že ty víkendy jsou jiný, když vlastně ty povinnosti v pracovních dnech nemáš.

K: Víš co, protože o víkendech potkávám mnohem víc lidí než v týdnu. Hele v týdnu prostě.. všichni jsou v práci a všichni jsou ve škole, jo a tak. Maximálně po večerech. Ale v týdnu.. teda o víkendu mají všichni volno, takže to prostě je mnohem víc, mnohem víc života než v týdnu. Jo, takhle.

M: Takže je to spíš kvůli těm ostatním.

K: Hm. Asi tak. Jako já mám čas pořád. Já mám čas pořád, to občas si takhle s přítelkyní říkáme, že já mám čas pořád a ona většinou nestihá, že to jako není zrovna pozitivní, no:-)

M: Teďka ti dám takovou nepříjemnou otázku, jo.

K: Hm.

M: Stalo se ti třeba, že od té doby, co nemáš práci, tak se k tobě otočili zády nebo žeš ztratil třeba ňáký kamarády?

K: Tak to ne, jako.. takdle. Jenom kvůli tomu, že třeba jak už nechodím do školy, tak už je nevidím. Vezmi si, že třeba na fakultě jsou lidi z celý republiky, takže prostě některý lidi už člověk nevidí od té doby, co skončila škola. Ale z jiných důvodů ne. Že by se otočili zády, to ne. Ale prostě už je nevidím kvůli tomu, že jsou třeba na Moravě, v Liberci, a tak.

M: A třeba kamarádi odsad' z Brna?

K: Ne, to určitě ne. To určitě ne.

M: To přetrvává furt stejně?

K: Jasně. ... Že by tam bylo nějaký pohrdání jako „Ten je nezaměstnaněj“, tak to určitě ne. To jako vylučuju.

M: A oni jsou většinou teda jako zaměstnaní, jo?

K: Někdo ještě studuje a někdo už je zaměstnaněj.

M: Ale nejsou nezaměstnaný.

K: Většinou ne, moc takovejch lidí neznám.

M: No a co, ty finance? Nebo jak to řešíte třeba v rodině? Ty máš necelý ty čtyři tisíce z toho pracáku ... a to si necháváš nebo?

K: Ale tak to jde víceméně do společný kasičky. Samozřejmě vždycky si tak pár... dejme tomu tisícovku a něco nechávám.. ale já jak nemám moc velký finanční nároky, jo. To zase nemyslí, že já bych byl nějaký za ten měsíc vysoce utrácivý, to né. Jako to fakt né. Já toho ani moc neprovolám, takže fakt jako já velký finanční nároky nemám. Zatím nám to.. zatím nám to stačí. Možná teď to bude:-) teď to bude horší s náklady za kotě, ale tak to taky nějak přežijeme, no. Jako ž bychom si vyloženě stěžovali, to ne.

M: A za co nejvíc utrácíš, třeba ty?

K: ... No, za ten telefon, ale jak říkám. Neprovolám hodně. Ale i tak nejvíc za telefon.

M: Takže třeba nějaký kina nebo takovýdle věci?

K: Ty, určitě míň než za telefon. Jo, vezmi si.. kino... pořádněj film tak jednou za měsíc, dá-li bůh, takže ot máš stovku za měsíc, no. Pak třeba jako sem tam do restaurace, to jo, ale za ten měsíc fakt je největší útrata ten telefon. Ono se to nasčítá.

M: Ťečka? :-) No tak dobře... A dovedeš si představit, jak by se změnil tvůj život, kdybys teďka získal tu práci? Co by bylo jinak?

K: Hmm... Jinak... No měl bych **práci**. To určitě, prostě, změnil by se v tom, že třeba... dám příklad. Že bychom se s přítelkyní museli vídat až po večerech a tak. Že třeba teďka, když nemá školní den, tak se vídáme třeba dopoledne nebo přes poledne a tak, prostě kdybych byl do čtyrech v práci, tak by to potřebovalo skloubit časově až tak na večer, no. Nebo jiný příklad, ... by kočka byla sama doma, že:-). Ne vezmi si, že kotě se má krmit tak jako čtyřikrát denně a to prostě kdybych přišel z práce ve čtyři, tak kdo by jí přes ten den tam tu porci dal?

M: A co když teďka získáš práci.

K: No, já jsem se hlavně tak trošku v úvozovkách strachoval, abych ji nedostal ještě předtím než si pro to kotě pudu. A doufám, že teda ještě tak jako pár týdnů s tím budu trávit doma, než si to kotě zvykne, ale jako když teďka jako dostanu práci, tak nebudu.. nebudu naštvaný, to rozhodně ne.:-) Ale upřímně teďka zrovna z těch konkurzů, co teďka mám, si nemyslím, že nějaký vyjde. Protože tydle... zrovna tydle konkurzy, co budu absolvovat v příštích týdnech, tak ty jsou spíš takový jako z nouze, že si říkám jako tam mě asi nevezmou určitě. Protože.. ti řeknu proč. To sice byly konkurzy, kde byla praxe pouze výhodou, takže tam určitě bude někdo se zkušeností. No, jako ale aaach určitě bych nebyl nespokojenej, kdybych se teď někam dostal. Škoda, no... teďka mi celkem nedávno jeden konkurz nevyšel, od kterého sem to hodně .. hodně doufal. Fakt hodně doufal.

M: A to bylo na jaký pozici?

K: To bylo prostě právník v nemocnici. Ale tam fakt ten ústní pohovor probíhal naprosto výborně. Měl jsem z toho úžasnej pocit, no a .. bohužel mě nevybrali, no.

M: A kolik vás třeba přijde na ten pohovor?

K: To je fakt rozdílný. A jako navíc u většiny případů, kdy je třeba pouze na základě toho inzerátu ústní pohovor, tak tam tě pozvou samotného na určitou hodinu, takže tam vůbec nevíš, kolik se tam přihlásilo lidí. Zase, když máš ty písemky dejme tomu na magistrátě, a tak, tak tam prostě vidíš, že tam, přišlo dvacet lidí, takže víš asi, jo. Ale když si tě pozvou dejme tomu na nějaký ten pohovor v 9:40, ty tam přijdeš v 9:40 a samozřejmě na chodbě je prázdná a nikde nikdo, kromě mě... takže to se dá těžko odhadnout.

M: A kdyby sis teďka mohl říct... s tím, že si teďka chystáš to kotě, a tak ... sám by sis mohl stanovit, kdy nastoupíš do práce, tak by sis datum dal jak?

K: No tak, zní to hrozně, ale po prázdninách?

M: A proč?

K: Jednak samozřejmě užít si prázdniny a tak, ale jednak fakt, to kotě takové potřebuje pár měsíců na zapracování. Jako samozřejmě nebylo by špatný, kdyby mi třeba uprostřed prázdnin daly vědět jako „jo, tak vás bereme“, ale teďka upřímně když už se nachýlilo to léto, tak fakt až od září. Jako když ještě bylo jaro, tak jsem byl ochotnej jako hned, ale teďka, jak už je půlka června, tak přece jen radši až od toho září. I když je jasný, že to se tam nahrne další ročník na úřad práce, takže to bude ještě zabitější. To jsem právě jen tak dycky říkal na těch konkurzech spolužákům, že hlavně musíme se dostat někam co nejdřív, protože za rok j etady další ročník.

M: No a... Já si třeba dovedu představit, že by mě to částečně vyhovovalo.. jako být nezaměstnaná.

K: **Částečně**, to je to pravý slovo. To dycky říká moje přítelkyně, že je jako hezké, že na ni mám čas, ale že mě to musí ničit, že prostě pořád nic nemám a třeba jako některý dny sedím doma a tak, že **mám navíc**, že třeba bych se měl někoho třeba pozeptat, jestli by se

nepřimluvil nebo tak.. jako ne vyloženě jako protekce, ale prostě jenom se pozeptat, jestli někdo o něčem neví, a tak. No, je to těžký (aach), no.

M: A ptáš se takhle?

K: Jako já jsem si fakt v začátcích říkal: „ne, zkusím to vybojovat sám na konkurzech a tak“, a teď už vážně začínám uvažovat o tom, že bych třeba.. ale to je těžký, já nemám v příbuzenstvu žádného právníka a tak... a nikoho... žádného strýčka poslance:-), to je právě takový jako je to těžký, no. Ale začínám uvažovat, že kdybych fakt někoho znal, tak řeknu: „Hele, nebylo by tam nějaký místo nebo tak nebo nevíš o někom, kdo třeba tady v Brně fakt už by někoho sháněl a tak, ale je to fakt těžký, no.

M: Hm, a když jsi šel na práva, tak jsi od toho čekal co? Po gymplu?

K: Hele, já, když jsem šel na práva, jo, tak jsem od toho čekal to, že budu mít lepší ... lepší .. lepší šanci najít práci než třeba nějaký absolvent fildy nebo .. nebo něčeho takovýho prostě.. prostě čistě vědeckýho. Kdežto práva, to je.. to je takový živoucí .. živoucí obor, kde prostě právníků je třeba za každým rohem... jako nemyslím jako zaměstnáním, ale jako.. každé se potřebuje soudit nebo něco vyřídit nebo tak a ty právníci prostě potřeba sou, jo. To není jako nějaký dejme tomu absolvent fildy, obor .. obor nějaký dějepis nebo tak, kde by to bylo asi hodně těžký, jo. ... jsem prostě od toho čekal, že právníci to budou mít lepší.

...servírka...

K: prostě čekal jsem teda fakt, že právníci budou mít víc šanci. Teda musím říct, že to tak jako je, jo, je to tak, protože těch inzerátů jako na právníky.. ty fakt sou. Ale zatím teda... taky proto, že těch právníků samotnejch je hodně, tak zatím teda nikde nejsem.

M: A jak dlouho jseš ještě schopnej tu práci hledat?

K: No, to je otázka.. taková, která sama nabízí odpověď... jako dokud ji nenajdu... já nejsem prostě člověk, kterej by to vzdal a řekl si to už nemá cenu... né, já prostě budu furt hledat, jo. To .. něco se najde určitě.

M: A co se třeba přestěhovat za práci do Prahy?

K: Tak do Prahy určitě ne. Možná budu znít konzervativně, ale to je moc daleko. Jsem ochotnej brát Jižní Moravu, jsem ochotnej třeba brát i Vysočinu a tak jako Olomoucko a tak, což je blízko, ale tak jako Prahu nebo třeba jižní, západní Čechy, to určitě ne, no.

M: Proč?

K: Určitě ne ještě tak rok :-). Dokud nebudu úplně zoufalý:-). Ne, to by bylo asi víc.. víc komplikací než výhod. Já jsem takovej hodně založený na prostředí, ve kterým jsem, takže toby bylo tak radikální vytržení, že bych to hodně těžko psychicky nesl. Já vím, že jsou lidi, prostě.. kterým to, kterým to vadí mnohem míň, který prostě tam přelítnou a zařídí se kdekoliv, ale mně by ot dost silně vadilo.

M: A i kdyby na té Jižní Moravě ses měl přestěhovat do jinýho města, tak to bys bral v úvahu? Nebo bys chtěl dojíždět?

K: To bych.. spíš dojíždět, ale jako co se týká přestěhování, tak jako ještě tak na tý Jižní Moravě by ještě šlo. Třeba Znojmo nebo tak. To by ještě fakt šlo.

M: A proč? Vždyť stejně vlastně bys žil v jiným prostředí?

K: No dobře, ale nebylo by to tak daleko.

...servírka...

M: A o čem je teda ta dálka?

K: Ne, na todle.. na todle se nemůžeš dívat logicky, racionálně... ne, to je prostě o psychice, o psychických blocích a tak, jo, že jako odmítáš Prahu a říkáš si, že Znojmo nebo Olomouc, to by ještě šlo, jo. To je blízko.

M: A v čem to je? Proč je to blízko?

K: Říkám, v psychice, v psychice... ve vzdálenosti kilometrů, jo. I když zas se to nemá přehánět. Třeba Videň je líž než Praha, ale zase je tam jazyková bariéra, státní bariéra, jo. Ale říkám si fakt třeba ta Olomouc nebo nějaký Vyškov nebo Jihlava... to by fakt ještě všechno šlo.

M: Trak další ze strategií mě napadá změnit obor. To bys byl ochoten?

K: ... no, ... tak jako o tom se teda upřímně neuvažoval a asi bych, asi bych se musel hodně přesvědčovat. Protože právo je natolik... takhle.. není to úzkoprofilový obor. Není to nějaký jeden dejme tomu z padesáti oborů na fildě, ale je to obor dejme tomu čtyř fakult v České republice, mnoha fakult ve světě a prostě obor, který má obrovský záběr, jo. Čili tam samozřejmě je mnoho odvětví jako trestní právo, občanské právo, obchodní právo, ale pořád se v tom dá pracovat, protože to je obrovský záběr, jo. Ale v tomhle jako změnit obor, bych asi nešel, no.

M: To znamená, že si spíš dovedeš představit, že změníš tu oblast v tom oboru...

K: To jako jo, to určitě. To už bylo v podstatě podmínkou všech těch mých konkurzů, protože když to přeženu, tak každý konkurz byl o něčem jiném, jo. Každý hledá jiného právníka. Ale změnit obor jako třeba na FSS nebo třeba na pajdák, tak to určitě.. určitě ne. To zase.. to o tom neuvažuju vážně.

M: A máš třeba nějakou finanční hranici .. jako platovou hranici... pod kterou bys třeba řekl, že tu práci nechceš?

K: No, podívej se, asi takhle. Asi takhle. Právě na těch různých internetech, třeba na Magistrátu Brna, hledají kromě vysokoškoláků třeba i středoškoláky a vyšší odborné absolventy s znalostí zákonů, ale to máš třeba jenom za takovejch sedm.. sedum tisíc, jo. To jsou fakt ty lidi, co tam ťukaj do počítače něco a .. a sepisují papíry a tak, ale to nejsou právníci, to jsou středoškoláci na.. na práce v kanceláři. Takže to .. takhle to by bylo pod mou úroveň jako hrdosti. Nemyslím jako finanční, ale jako hrdostní. Dělal jsem vysokou a teď

nebudu někde dělat jako středoškolák. Podívej se, taková základní hranice, pod kterou by právník neměl jít je deset tisíc.

M: Hmm.. hrubého nebo čistého?

K: No, tak jako deset tisíc podle platových tabulek. Deset tisíc, to máš takový ty základní.. základní vysokoškolský třídy v těch platových tabulkách, potom pod tím už jsou středoškoláci a vyšší odborný, takže pod deset tisíc asi ne.

M: A bereš tu vysokou školu jako výhodu nebo spíš nevýhodu v tom, že teďka se ti zúžila ta možnost těch pozic?

K: Samozřejmě, samozřejmě jako **nevýhodu**:-), protože vysokoškolák.. vysokoškoláka je těžké zaměstnat. Středoškolák to má mnohem lehčí, protože ten si prostě sedne do toho kanclu a tam ťuká .. to na co, na co jako nemá kvalifikaci, tak to nedělá. Ale vysokoškolák ten musí mít něco, na co měl kvalifikaci. Musí to být něco.. nějaký to odbornější místo. No, ale zase je to výhoda v tom, že na to jsem právě kvalifikovaný. No... jak říkám, určitě.. nejhůř jsou na tom lidi, co vystudovali třeba dvě vysoký a normálně jako zaměstnavatel se jich bojí, protože si říká: „Tohle je nákej superinteligent, ten by mi akorát dělal komplikace, to nee, to nemám zapotřebí“, takže zaměstná radši středoškoláka, se kterým problémy **nebudou**. No, ale když chceš být právník, tak musíš mít vysokou. No. To, .. jako .. i nevýhoda i výhoda. Prostě na ty právnícký místa prostě vysokoškoláci být musí. To není nějaká kancelářská myš, no.

M: A je právo pro tebe prestižní obor?

K: Jo, to jako jo. Prestižní bude pořád. Bohužel.. nedostatečně pokryté poptávkou. Teď už. Jako vím, že v devadesátých letech byla obrovská poptávka po právnících, protože.. mezi náma.. upřímně, ti, co dělali právníčinu až do té doby, tak ty by se museli hodně přeškolovat a tak.. ale.. teď myslím, že už je fakt všude plno poslední léta. Teď už to fakt závisí na tom, že spousta těch konkurzů je zástup za mateřskou a tak, ale prestižní je to pořád. To, z toho neustoupím.

M: Vidiš výhodu v tom, že seš chlap?

K: A víš, že ne? Mluvil jsem s pár lidma, co třeba nejsou úplně právníci, ale pohybují se ve firmách a teda jako řekli mi, že teďka tam právníky nehledají, ale řekli mi, že „No, podívej se, oni si totiž nechtějí nasadit do kožichu veš, jo, protože... A teď se neuraž, jo,“ mi říkali, že „oni tam nebudou chtít nějakýho ambiciózního chlapa, ale spíš tam budou chtít nějakou nenápadnější holku, co třeba se s něma nebude hádat o plat a prostě nebude mít nějaký superambice na vedoucí místa“, čili ta holka je pro ně výhodnější, i když teda samozřejmě s mateřskou a tak to je pro ně ještě takový ošidnější, ale .. ale ambiciózní chlapi teda jako nikomu po chuti nejsou. To je zase .. já vím, já mám rozdílný názor oproti těm všem, kteří říkaj, že chlapi to maj lehčí, protože ti nemaj děti a tak, těch se nikdo neptá, ale já zase říkám: „no jo, ale i ti vedoucí maj strach o svoje postavení, takže radši vemou někoho nenápadnějšího, nějakou nenápadnější holku.“

M: Hmm. To je zajímavý názor.

K: No jó, no.

M: No, dobře, tak ještě se posunem dál. Už jsem trochu mluvili o té budoucnosti, tak ještě mi nějak nastiň, jak si představuješ svůj život za pár let.

K: Za pár let.. Představuji si ho tak, že už budu mít **práci**. Doufám. No ne, ale jako třeba že svatbou nebo tak, to ještě pár let vydrží. My jsme fakt s přítelkyní domluvení, že svatba, až ona.. svatba a děti.. až ona udělá školu.

M: A jak dlouho jste spolu?

K: Dva a půl roku. No a prostě až ona fakt udělá školu, až.. až bude moct pracovat a tak, protože zatím by nemělo cenu dělat ty studentský manželství a tak. To já třeba vím, viděl jsem fakt lidi.. samozřejmě to není nic.. to není nic exotického, co třeba přišli na zkoušku s manželem už nebo eště s miminem a tak, ale to bych fakt asi nechtěl zažívat. To musí být hodně.. hodně náročný. Takže fakt jako můj budoucí život se bude radikálně měnit až po jejím dostudování.

M: A jak bude vypadat?

K: No, jak bude vypadat? Z bytového hlediska budeme asi bydlet s jejími rodiči nebo s našimi rodiči. Maximálně jsou tady různé takové ty cesty, že jako prostě se přepíše nebo že jako se připíšu k babičce a tak, jo. A vzhledem k tomu, že ona už je připsaná ke své babičce, tak by to asi u mě už nemělo moc.. nemělo moc smysl, ale s nějakým vlastním bytem.. jako.. sám od sebe nebo tak, to asi by šlo hodně těžko. tím spíš s vlastním domem. Protože situace na bytovém trhu je beznadějná, protože nové byty nejsou, no, do .. do starých bytů už jsou takové ty řetězce, že jako vnučka nebo vnuk a tak.. Jako já teda fakt jediný to, že se přihlásit k babičce nebo tak, ale.. jako že bychom někdy.. hned měli vlastní byt, tak to asi ne. Nějaký úplně hned třeba nějaký nový samostatný vlastní byt, to určitě ne.

M: Hmm. Tak to je bytové hledisko. A co další hlediska?

K: No říkám jako, měl bych už být snad zaměstnaný, takže z té finanční stránky by to bylo určitě lepší než teď. Jako říkám samozřejmě, teď to není špatné, ale.. ale mohlo by to být lepší. No a třeba s otázkou.. s otázkou dětí.. je fakt, že třeba spousta lidí si nechává děti až na pozdější dobu a tak, no ale vem si, že až ona dostuduje, tak to bude tak za čtyři roky a to už mi bude kolik jako, devětadvacet? To už by možná.. první.. první dítě bylo možný. Tady se furt uvažuje.. o dětech jako o nějaké ekonomické zátěži:-), což je podle mě špatné, ale ono to, ono to moc nijak nejde, no... No... co ještě jiné stránky budoucnosti? Co ještě bys potřebovala vědět?

M: No ne, tak svoji budoucnost si představuješ, když to shrnu: byt s rodiči, samozřejmě s přítelkyní, eventuelně, až dostuduje svatba a děti...

K: ...hmmm...

M: ... práce ...

K: ... no práce určitě.. totiž to je těžký mít nějaké představy o budoucnosti, když nevíš, co bude za půl roku, že jo. To můžeš mít fakt jenom takové obecné představy jako byt, svatba, dítě, spokojený život, práce a tak, ale nějaké jako upřímně konkrétní představy jako třeba kde

pracovat nebo třeba jestli vyjet někam do zahraničí.. a tak, to určitě teda jako nemám nějaké takové konkrétní představy. Jako říkám, na to je času dost.

M: A byl bys ochoten třeba odjet do zahraničí...

K: No.. vem si, že vlastně .. vem si, že my žijeme.. jak bych to řekl, my prostě žijeme v prostoru, kde se mnohem víc uplatňuje němčina, takže kdybych chtěl jenom někam blízko vyjet, tak bych musel umět německy a na angličtinu bych.. protože já umím anglicky... tak na angličtinu bych musel hodně daleko, jo. To nevím.. jestli prostě.. jestli by mně to vyhovovalo. Ale zase.. jestli by mně to vyhovovalo, no. To je všechno o pocitech, o psychice. Teďka fakt nevím, co bude za.. za roky, takže teďka o tom takhle nemůžu mluvit, no. **Teďka** o tom neuvažuju, že bych vyjel někam do zahraničí. Teďka **ne, určitě**. Teďka se hodlám soustředit fakt tady na Brno, Jižní Moravu a okolí a tak, no.

M: Jak si představuješ svoji kariéru? Reálně? Jak si myslíš, že to dopadne třeba? Nebo jak bys chtěl? Obojí mi můžeš říct.

K: No. Asi takhle. Nepředpokládám, že bych hned dělal nějakou vedoucí funkci, to určitě ne. Vemte si... vememe si to tak, že mě nejdřív teda vezmou do nějaké firmy nebo do nějakého úřadu jako začátečníka, takže nedá se říct, že bych hnedka nějak v prvních letech rostl. To je prostě v rozmezí až takových čtyřech pěti let, kdy bych byl až natolik zkušený, že bych mohl dostat nějakou vedoucí pozici a tak. Ale.. to je fakt ještě moc o budoucnosti. Teďka se fakt dá uvažovat jenom o tom, co bude v těch prvních letech. Takže.. asi určitě bych potom získal nějaké zkušenosti, že bych třeba někdy i se mohl dát na volnou nohu, ale já spíš teda uvažuju o státní správě. Jako fakt jsem se chtěl dát na soudce, jako na soudního.. justičního čekatele a tak, ale situace na soudech je teď tak finančně zablokovaná, takže prostě tam o soudcovské kariéře momentálně nelze uvažovat. Kdoví jak to bude tak za pět let, protože teďka v následujících tak dvou třech letech se nic očekávat nedá, to si myslím já. Ale co se týká teda profesního růstu, tak .. upřímně.. bude to asi pomalé. Jako právník obecně roste pomalu. No. Takhle ti to řeknu, no. ... Určitě je to třeba rychlejší u nějakých dělníků nebo tak, ale třeba právník nebo vůbec taková intelektuální.. administrativní profese roste pomalu. To kdysi někdo řekl, že státní úředníci nerostou jako pampelišky, ale jako duby. :-)

M: A když jsi třeba říkal, že připouštíš, že by ses dal jednou na volnou nohu, co to třeba udělat hned?

K: ... Nemyslím, že teď bych na to měl dost zkušeností. Většinou.. a to je chyba.. z našich fakult, pokud se teda sami nesnaží, vychází perfektně nabířovaní právníci, ale většinou prakticky nepoužitelní. Minimálně pro volnou nohu prakticky nepoužitelní, jo. Takže fakt musí někde pod dohledem růst a .. získávat zkušenosti. Čili teď určitě by to nešlo.

M: Takže ta škola tě nepřipraví po té praktické stránce, jo?

K: Asi tak. Jako vidím to tak. Vem si.. vem si, že tam máš v posledním semestru požadavek zápočtu dvouměsíční praxe. Což přeloženo do jazyka organizačního znamená to, že někdo ti dá na papír razítko, žes jako dva měsíce se u něj prakticky vzdělával, ty to tam doneseš a oni ti to odkývnou. Což třeba určitě nejsou řídké případy.. někdo má strýčka advokáta.. ta samozřejmě ten teda už má nějaké zkušenosti a tak, ale prostě ty dva měsíce profláká, no.

M: A jak to bylo v tvém případě?

K: V mém případě. No, dalo by se říct, že jsem je taky proflákal, ale určitě ne tak jako někteří lidi. To máš všechno podle přístupu dejme tomu těch soudců nebo těch státních zástupců nebo těch lidí, u kterých seš jako prakticky nahlášena. Třeba ta moje soudkyně .. já jsem dělal praxi na soudě.. tak ta moje soudkyně jako mě moc nenutila do nějaké práce pro soud, ale byl jsem tam spíš jako pozorovatel. Sice jako častý a jako celkem pravidelný, ale víceméně pozorovatel těch jednání. Mohl jsem si jako studovat, studovat ty spisy a tak, ale že by člověk jak v rámci praxe vykonával nějakou činnost, tak to třeba jako v mém případě se říct nedalo. Já jsem byl pozorovatel, ano, to jo. Ale rozhodě jsem něco netvořil. .. Říkám, no. Kdo ty roky na fakultě stráví učením, šprtáním a zkouškami, ten prakticky moc připraven není, no. To je těžký.

M: A jak seš připravenej ty.. na výkon povolání?

K: No, podívej se.. To máš asi takhle. Znáš zákony, ze školy... víš, kde co je.. jenomže horší je to s praktickou prací. **Devadesát procent** práce právníka je administrativní. Jo, prostě tvorba různých spisů, dokumentů, systematizování, ale z tý školy jsi připravená fakt teoreticky. Takže třeba ňáká .. ňáký organizační schopnosti, co občas jsou v těch inzerátech, schopnosti organizovat, vést kolektiv a tak to jako.. je dost na každým absolventovi, jaký on sám má pro to schopnosti. To tě prostě na škole nenaučí, jak.. jak se orientovat v právnické kanceláři. Asi tak.

M: Hm.. to vyznívá dost pesimisticky.

K: To je prostě systémem výuky, jo. Pořád ještě jsou školy založený na tom, že tě učí zákony, že tě učí znát obsah zákonů a odpovídat na otázky u zkoušek, jenomže .. jenomže potom v praktickém životě budeš strašně zmatená, jo, že se na tebe všechno povalí a ty prostě.. ty rutinní .. ty rutinní úkony jako nebudeš ovládat. To jako.. praxe je o něčem úplně jiným. Jak se říká, že začínající medik bude koukat jenom do skript a na skalpel si ani nesáhne, tak já bych řekl, že končící právník celou dobu koukal do skript a jako teďka spadne do tvrdého života, jo. No je to pesimistický, ale prostě to tak bohužel je, no. Na to si obecně spousta lidí stěžuje, že prostě absolventi škol vůbec nejsou připraveni na praktický zaměstnání. Jako znaj zákony a tak, ale .. ale prakticky strašlivě tápou.

M: A může to být třeba jeden z důvodů, proč ty konkurzy doposavad' nebyly úspěšný?

K: Může. Jasně. To taky jeden z důvodů je. Samozřejmě na Úřadu práce mi říkali, když už jsem tam byl po hodně měsících, že prostě: „No a nechcete tady absolvovat rekvalifikační kurz? To jako klidně v rámci úřadu práce můžete. Tady si vypíšete přihlášku a tak“, no jo, já jsem se zamyslel a říkal jsem. „No, jaký rekvalifikační kurz? Jako právník...“. Samozřejmě revalifikační kurz můžou absolvovat nějaký třeba zedníci, co se chtěj, co se chtěj přeškolit já nevím na co, ale jako právník toho moc z rekvalifikace... maximálně na nějaký evropský instituce nebo na něco fakt úzce specializovanýho a na to musí být poptávka. Tady totiž jsou potřeba právníci, kteří budou čistě obecně připraveni na to praktický zaměstnání. Ne nějak rekvalifikování nebo specializování, ale fakt prakticky připraveni na to prakticky vykonávat ty úkony, které budou potřebovat, no.

M: To tě ale naučí až ta praxe.

K: No, právě.

M: Takže žádnéj rekvalifikační kurz ještě nedělals?

K: Vem si to tak, sice samozřejmě spousta těch konkurzů je třeba pro absolventy nebo pro lidi, u kterých praxe je pouze výhodou, ale stejně je určitě pro ně mnohem výhodnější přijmout někoho, kdo třeba pět let dělal na nějakým úradě nebo tak a prostě se v tom orientuje, no. Jak říkám. Musí tady být fakt nějaký pobídka nebo výhody pro zaměstnavatele, který se budou orientovat na absolventy. Jinak to fakt.. nevidím.

M: Takže to vidíš jako systémovej problém?

K: Hm. Určitě. no, to .. to je prostě v hlavě lidí, no. Zaměstnavatel jen těžko přijme někoho s mlíkem na bradě, no.

M: No, tak jo. Tak eště, pod'me se eště chvilinku bavít o tom, jaký to je .. to, co teďka ty žiješ.. ten tvůj život? Jaký to je žít na podpoře, když to tak řeknu? Jaký to je být nezaměstnaný?

K: No.. víš co. Pokud se člověk fakt jako psychicky nepodporuje, tak ho to srazí buď do nečinnosti nebo do takové apatie. Vem si, že třeba sou lidi.. a to jako nemyslím jako právníci.. ale lidi, kteří jsou dejme tomu na Úřadu práce už roky, jo.. takže je to dřív nebo později psychicky musí srazit do beznaděje, do apatie a člověk musí být fakt psychicky silný, aby to bral fakt v pohodě, aby to prostě bral, jakože jednou to vyjde určitě, a aby ho ty dny, kdy vstane a řekne si „no tak co dneska budu dělat, já vlastně ani nevím, nic nemám a tak, nic mě nenapadá“, prostě aby se z toho jak nestala.. nestalo nic nedělání. Fakt jako psychické nicnedělání. **Že stupneš.** Ne vem si, že to je normální na fakultě, že po zkoušce už za pár týdnů nevíš, nevíš, co ses na to učil. No, teď si vezmi, že po fakultě, rok bez práce, to pomalu když se fakt nesnažíš, tak už pomalu nevíš jak jako.. jak to je, jak to jak je, jak nějaký zákon třeba zní a tak. Samozřejmě je výhoda, že většinou u těch konkurzů ti napíšu z čeho.. z jakých předpisů ta zkouška bude, čili ty si je rychle obstaráš, nastuduješ, ale tak jako obecně už potom má mozek touhu lenivět. Takže to je dost nebezpečný, jako psychicky, no. Čili ty moje dny jako kolidují hodně s nebezpečím apatie, asi tak. Vem si, že prostě konkurz máš tak jednou za dva týdny, protože když tam podáš přihlášku a teprv nějak za měsíc ti přijde jakože jako jo, tak bude toho a to, no tak to bude konkurz tak jednou za dva týdny. No a co děláš tu dobu mezi tím? Musíš mít nějaký kamarády nebo kolektiv nebo aspoň nějaký zájm, musíš se dokopat do nějaký aktivity protože jinak.. jinak nic. Sedíš, ležíš, koukáš do stropu a co. A nic.

M: Přimo v reálu nebo to myslíš metaforicky?

K: Ne jako metaforicky i v reálu. Někdy to tak fakt může vypadat, no. Sice u mě to fakt tak kritický není, protože já někdy třeba nekoukám do stropu celej den, ale jsou takový chvíle, kdy se prostě přistihnu, že jen tak chvíli, chvíli prostě sedím a říkám si: „No tak, co teď? Jsou dvě.. co já budu dělat?“

M: A jak to řešíš? Co děláš třeba?

K: No, to je právě to. **Všední den.** Všichni v práci nebo ve škole.. tak člověk třeba může buď vyrazit se psem, pokud se psovi chce nebo si fakt může udělat výlet do města a podívat se kde je co zajímavýho. Pokud má chuť, tak může aj si vyrazit na ten internet a tak.. ale chce to fakt mít nějaký **aktivity**. Nebo prostě do něčeho se **pustit**. Říct si: „no jo, já si vlastně už dlouho

říkám, že uklidím náskou komoru a tak“, tak se do toho člověk musí pustit, rozhrabat si tu komoru, aby prostě člověk viděl, že má horu práce, že se nemůže někde válet a tak. To je prostě strašně nebezpečný s tím, že .. člověk nemá co dělat a že ani nic dělat nemusí a že se mu do ničeho nechce a tak. A to je.. to je teda jako pak dost.. dost jako ubíjející.

M: A je to těžké, pustit se do té komory?

K: **Je.** Je, protože když je člověk tak líný jako já, tak je:-). Ale prostě do toho se pustit musí, protože si říká: „Já si pořád říkám že to udělám a teď stejně nemám celý den co dělat, tak se do toho pustím.“ To by se dalo říct, že je výhoda, když je člověk nezaměstnaný, protože má čas na všechno, co chce, co by chtěl dělat, ale je právě to, se do toho dokopat. Přinutit se k tomu vstát z toho gauče a říkat si: „Nemá cenu tady takhle do večera ležet a i třeba číst si, ale prostě tady ležet, ale jít něco udělat. Jít prostě a .. práci:-) .. práci vzdát čest:-)“. No, ono je to prostě o každém.. o každého psychice, no. Aby se .. aby se přinutil nespadnout do.. do nic nedělání. Já nevím, jak bych to asi vyjádřil.

M: A co tebe drží nad vodou?

K: Moje okolí. Moje okolí, protože **nejhůř** jsou na tom lidi, co jsou sami nebo co třeba.. co už v podstatě nemají žádné kontakty venku a tak. Nemyslím jako kontakty v zaměstnání ale jako sociální kontakty, že nemají třeba nějaký pevný kamarády nebo tak. Nejhorší sou fakt lidi, který jsou na to sami. Já třeba mám dvě sestry, mamku, přítelkyni, spoustu kamarádů, takže já to až tak psychicky těžce nenesu. Ale určitě jsou lidi, kteří jsou na tom takhle hůř .. je fakt dobrý.. nejdůležitější je, aby na to člověk nebyl sám. Aby na to měl hodně.. hodně. hodně tlaků zvenku, no. Hodně tlaků na dobrou náladu, asi takhle to řeknu. Aby neměl proč mít špatnou náladu, i když nemá práci pořád eště.

M: Hmm, hmmm... To znamená, že ti ostatní lidi ti dodávají sílu, motivují tě?

K: Rozhodně. To je velmi důležitý, velmi důležitý. Tak bych to řekl.

M: A.. já třeba.. teď chodím do školy, takže mám to, co tys prožíval před rokem, takže ještě zkouškový a říkám si, kdybych měla čas, tak se pustím do spousty věcí, jo. Budu studovat jazyky a budu si číst a všechno..

K: Hmmm, hmm [souhlasné]. Jo. Jasně.

M: Jak to je potom?

K: No, takhle. Jako studovat jazyky, to je samozřejmě dlouhodobý, jo ale... No, vezmi si, že jako si říkáš: No, až budu mít čas, tak udělám tohle a tohle a tohle.. no a teď bum, skončí škola, no a ty ten čas máš. Takže to všechno, co jsi chtěla, tak uděláš, ale teďka pořád .. pořád jsi nezaměstnaná, a teď už nemáš, co dělat, jo. Už jsi všechno udělala. Takže prostě pořád musíš každý den mít nějaký nový podněty. Pořád si musíš říkat: „Jo, vlastně tohle eště! Todle eště musím.“

M: A co vlastně dělá?

K: No říkám, prostě. Člověk si sice říká, že bude mít čas, takže toho bude mít spoustu na udělání, ale co potom s tím, když ten čas má pořád ještě a nicnedělání už nemá. No je to fakt

prostě o psychice a hlavně o okolí, jo. Když máš kolem sebe lidi, co tě podporují. Co ti.. co ti drží pěsti.

M: A zůstaly ti tvé záliby?

K: Jó.

M: Nebo změnil ses v té nezaměstnanosti?

K: Změnil? .. to se nedá říct. Na to je ta nezaměstnanost moc krátká:-) Jako nevím, jak bych se změnil nebo tak. To je fakt, prostě, že třeba.. jak některý lidi člověk už nevidá od školy, tak už ho třeba nějaký věci tolik nezajímaj, ale.. že bych se nějak vyloženě změnil, to ne. to určitě ne.

M: Už z tebe víc nedostanu:-)

K: Mimochodem:-) To je velké překvapení, že? Ale to prostě mi každé říká: „Teda, z tebe všechno leze jak z chlupaté deky.“

M: Ne, já naopak oceňuju, jak seš výřečnější. A myslíš, že ještě něco bys řekl? Nebo že ještě bysme měli probrat nějaký zákoutí?

K: Ne, jako já myslím, že asi všechno, co mělo být řečeno bylo řečeno. O šancích na konkurzu a tak. Ne, jako právník, nemůžu říct, že by na konkurzech byli vybíraní nějakí známí nebo nějakí protekcionovaní, ale je to klidně možný, že tam sou lidi podle zkušeností, jo. Že fakt ty co jsou tam nadějní, mladí, usměvaví... ale stejně se nakonec vybere někdo, kdo už na nějakých úřadech dělal, takže má to obutí prostě, no.

M: A teď mně ještě napadla taková situace, když třeba se svýma kamarádama, který jsou ve škole nebo v práci někde jste spolu a oni začnou mluvit o tom, jaký mají povinnosti. Třeba, že musí do práce, že musí do školy, že toho maj moc? Jak se cítíš? Nebo to nějakým způsobem není důležitý?

K: No, já se cítím normálně. Jako prostě každé na tom nějak je. Jakože bych to nějak komentoval nebo že by nějak oni komentovali moji nezaměstnanost, tak to ne. Prostě tak to je a já jsem měl taky povinnosti, když jsem studoval, no:-). Teď už je nemám. Já nevím, co... konkrétně.

M: Ne, no mně jde o to, jestli bereš nějak.. jestli tě to psychicky sráží nebo to prostě bereš tak, jak to je.

K: Tak jako to né. To prostě tak je jako.

M: To tak samozřejmě může být, to je v pořádku:-)

K: Že by mně to.. Že by mně to jako rvalo žíly, tak to ne.

M: A tak co je na tom pozitivní a co je negativní ne tom tvým současným životě od toho září?

K: Negativní na tom je ta obrovská převaha volného času. Vem si, že fakt jsou dny, kdy nemáš nic naplánovaného, kdy máš před sebou vidinu toho, že klidně se může stát, že budeš celý den sedět doma, protože nikdo ten den nemá čas a nicnedělání nemáš. To je prostě.. to klidně může být psychicky hrozně ubíjející, jo. Nemáš co dělat a nikde nic zajímavého. Ale zase.. ta výhoda.. výhoda v tom je, že ten volnej čas máš aspoň v takový míře, v jaký ho potřebuješ. protože lidi, kteří jsou zaměstnaní léta a léta, tak absolutně nestíhají si prostě psychicky užívat, jo. Nestíhají dělat věci, který jsou potřeba, nestíhají třeba mít čas na sebe.. a to je možná podle mě ta výhoda tý nezaměstnanosti, ale pouze v začátcích. Potom už silně převažují ty nevýhody. Že prostě už se to táhne moc dlouho, ... že prostě.. už se to táhne **móc** dlouho a už pak.. jsou tady silné tendence, aby se to stávalo tvým psychickým.. psychickým problémem, jo. Jak u koho, samozřejmě, ale tendence tady jsou. Když jsi nezaměstnaná prvních pár měsíců, tak jako jsi ještě fakt jako v pohodě naprosto a říkáš si: „Však za pár měsíců už budu v práci a někde mě vezmou a to bude v pohodě.“ No a ten rok uplyne a nedej bože ještě dva roky a když to je ještě navíc čtyřicet, padesát tak to .. to je **katastrofa**.

M: A kdybys měl srovnat dvě situace a říct mně, která se ti jeví jako lepší nebo by ti víc vyhovovala? Být nezaměstnaný a mít třeba zajištěný nějaký peníze od státu anebo pracovat 12, 13, 14, 15 hodin denně někde.. v podstatě od nevidím do nevidím a stíhat se akorát vyspat? .. Tak jako si myslím, že třeba v Praze nebo v některých soukromých firmách to tak asi funguje?

K: Můj spolužák .. můj spolužák si myslím, že na tom byl přesně takhle, protože mně jednou.. já jsem mu jednou psal jako jak na tom je a on mi psal: „Jako já pracuju v Praze a ale balím to, protože to se absolutně nedá. Je to teror...“ a ještě něco tam psal. Takže já si říkám, možná aj fakt lepší je ta nezaměstnanost, než to být denně psychicky v té práci vražděn, jo. Protože:-) jako vždycky máš to lepší finanční zajištění a můžeš si přitom třeba pátrat po něčem lepším, ale jako z psychického hlediska, pokud nebereme v úvahu finance, tak z psychického hlediska je fakt lepší ta nezaměstnanost. Protože pokud by tě někde měl šéf terorizovat, i když tam třeba bereš těch jedenáct tisíc, jo. Tak jednak tam samozřejmě moc dlouho nevydržíš a když si třeba přitom můžeš hledat nějakou tu další práci, tak je to určitě mnohem destruktivnější než ta nezaměstnanost. Ono to jak zní, ale takhle to prostě je, no.

M: A co kdyby ten šéf byl v pohodě, ale ty bys v té práci musel trávit hrozně moc víc času než osm hodin denně?

K: Tak to by mi zase až tak moc nevadilo. Vždycky, když je šéf přístupnej dialogu, a tak, tak vždycky se dá to pracovní prostředí zatraktivnit. I když tam děláš dlouho, tak pořád ještě je to motivace o to lepší, že je tam pozitivní atmosféra. Samozřejmě mohly by z toho být třeba problémy ve vztahu doma, že by třeba někdo mohl tvrdit, že už třeba na něj nemám čas a že už to vůbec třeba jako nemá budoucnost a tak, ale já si pořád říkám: „Když je v práci **pozitivní** .. pozitivní atmosféra, tak se to dá. Tak se to fakt dá. I těch.. i těch dvanáct hodin by se dalo. Samozřejmě asi ne.. asi ne na celý život, dejme tomu po těch prvních pár let pro získání zkušenosti. Ale fakt je na tom nejdůležitější ta pracovní atmosféra, jaká tam je v té určité.. v té určité komunitě. Pokud to fakt je pozitivní, pokud to není na nože a tak, tak i těch dvanáct hodin se jako dá akceptovat. Takle to jako vidím.

M: Supr. .. Tak jo, tak já ti přeju, abys získal po prázdninách práci:-)

K: :-) Děkuju:-) Klidně aj o těch prázdninách, ale ono by fakt líp vyhovovalo až po nich, no:-) Teď jako nemluvím jako správný .. správný nezaměstnaný, ale jako správný nezaměstnaný bych měl říkat jako: „Okamžitě, kdykoliv“, ale teďka už.. teďka už.. v téhle té roční době radši až po prázdninách.

..
M: A jak je ten vztah s tím tvým..pánem.. co se o tebe stará?

K: Na tom Úřadu městský částí.. on je příjemnej a jak jsem říkal jako.. nevyžaduje, aby ty kontakty byly jako hodnověrně doložený.. jako důkazama a tak. Na Úřadu práce.. ta paní sice tam sama od sebe nic dělat nemůže, protože těch právníků tam v databázi .. těch míst moc není, ale taky je příjemná, čili.. že bych měl nějaký nepříjemný, otravný úředníky, to se říct nedá. Jako samozřejmě spolupracující, to se taky říct nedá, ale oni na to nemají prostor. Jako na tom Úřadu městský částí se nemůže spolupracovat vůbec, protože tam jde jen o to, že já mu to doložím a on mi dá papírek na ty dávky a na tom Úřadu práce prostě právnícký profese skoro žádný volný místa nemaj, no. Bohužel. Občas se teda stává, že mi jako nabídne, řekne mi: „ano, jako jo, jedna tady zrovna teďka je“, ale bohužel z nedostatku toho tam moc aktivity není, no.

M: A jaký se ti zdají ti lidi? Jsou jako empatičtí?..)

K: Rozhodně jsou příjemní. To zase musím říct, že mám štěstí na příjemný lidi, no. Že určitě nejsou.. nejsou otrávení, že tam maj furt fronty a tak .. a určitě maj.. určitě maj pochopení, určitě maj fakt pro člověka pochopení, no.

M: A myslíš, že to je štěstí nebo že to tak funguje normálně?

K: Je to štěstí, je to štěstí. Určitě bych neřekl, že to tak funguje normálně. Protože třeba .. třeba znám pár kamarádů, co občas taky chodí právě na Úřad práce a tak a třeba někteří říkají: „No, tak ta moje úřednice je taková odměřená a prostě otrávená a tak jo. Je to fakt o štěstí a kéž by takoví úředníci byli všichni, no, ale to je na dlouhou dobu.

M: Hmm. No, tak jo, no. Tak děkuju:-)

K: Není zač. Já děkuju:-)